

Ændringsforslag nr. 9, § 2, således ændret, og § 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Anden behandling af lovforslag nr. L 136:

Forslag til lov om uddannelse af erhvervspiloter.

(Fremsat 22/1 86. Første behandling 29/1 86. Betænkning 15/5 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling satte til forhandling under ét.

Forhandling

Stillinger (SF):

SF vil som lovet meddele vor stillingtagen her ved anden behandling.

Vi ser principielt positivt på, at pilotuddannelsen bliver en civil uddannelse. Vi finder det positivt, at piloter i den civile luftfart har fået en civil uddannelse med de holdninger til trafikflyvning, som civil luftfart må forlange.

Vi finder, at det foreliggende lovforslag rummer mange positive elementer, bl.a. den opprioriterede teoretiske uddannelse for civile piloter samt den bedre udvælgelsesprocedure for de civile pilotkandidater, men vi finder samtidig i lovforslaget nogle uheldige elementer.

Vi finder det principielt uheldigt, at uddannelser betales af private eller halvoffentlige virksomheder, da vi mener, at uddannelse er en samfundsopgave.

Vi finder det ligeledes uheldigt, at flyelskaberne ikke har medvirket til realitetsforhandlingerne om udgiftsfordeling til uddannelsen. Det har som bekendt medført, at flyelskaberne har meddelt, at de ikke ønsker at aftage piloter fra den foreslåede uddannelse. Vi vil godt her påpege, at vi finder denne trussel uheldig, og vi mener ikke, at sådanne trusler bør influere på udformningen af uddannelser i Danmark.

SF må tilkendegive her, at vi ikke kan medvirke til gennemførelsen af lovforslaget i dets nuværende udformning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-9, ændringsforslaget, § 10, således ændret, og § 11

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Anden behandling af lovforslag nr. L 156:

Forslag til lov om undervisning af voksne indvandrere.

(Fremsat 30/1 86. Første behandling 20/2 86. Betænkning 16/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Vi vil gerne opfordre regeringen til at tage dette lovforslag af bordet, inden det er for

[Jytte Andersen]

sent, og inden der sker uoprettelige skader på hele undervisningsområdet for indvandre-re.

Vi har netop i dag modtaget en meget skarp protest fra 5 internationalt anerkendte videnskabsmænd, som peger på de konsekvenser, som denne lovgivning vil medføre.

Vi finder det derfor nødvendigt i socialdemokratiet, at uddannelsesudvalget får en faglig vurdering af denne henvendelse, og vi vil derfor gerne bede om udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling.

Det er muligt, at ministeren mente det godt, da han udarbejdede og fremsatte dette lovforslag, men den behandling, som forslaget har været genstand for både ved førstebehandling her i salen og senere i uddannelsesudvalget, må mane til eftertanke.

Samtlige oplysningsforbund, der har årelang tradition for at have varetaget indvandrerrundervisningen på glimrende vis, har vendt sig imod dette lovforslag. Indvandrerlærernes organisationer har ligeledes afvist forslaget. Indvandrerne egne organisationer har afvist forslaget. Kommunernes Landsforening og andre høringsberettigede organisationer har afvist dette lovforslag. Kun Amtsrådsforeningen og Dansk Flygtningehjælp ønsker denne lovgivning foruden regeringen og det radikale venstre. Amtsrådsforeningen giver udtryk for behovet for en stærkere styring og planlægning, og Dansk Flygtningehjælp har over for udvalget med al ønskelig tydelighed givet udtryk for, at de ønsker at etablere deres eget uddannelsesimperium; det har de også bevist ved at have opsagt samtlige uddannelsesaftaler på lokalt plan med oplysningsforbundene.

Mange argumenter kan anvendes mod dette forslag, men for socialdemokratiet er det først og fremmest finansieringsmodellen, der bør afvises. Det er vores opfattelse, at den forpligtelse, som vi bør have i forhold til etablering af kvalificeret undervisning for indvandrere, også bør manifestere sig i, at vi ikke lader dette område overgå til bloktilskud, som jo på et senere tidspunkt formentlig bliver forhandlet bort. Vi mener, at vi fortsat skal bevare området efter den gældende finansieringsordning. Forpligtelsen bliver ved en bloktilskudsfinansiering for løs og for upræcis. Det bliver for uforpligtende.

Der er for os ingen tvivl om, at når et område overgår til bloktilskud, vil det i højere

grad blive et område, hvis aktivitet er afhængig af budgetstyring fremfor behovsopfyldelse.

Ved udvalgets behandling af lovforslaget har vi ikke opnået garantier for, at der rent faktisk sker en indholdsforbedring af området. Vi har ikke opnået tilstrækkelig sikkerhed for, at indvandrerundervisningen vil bevare sin lokale forankring, som i vid udstrækning sikrer, at der også foregår en kulturintegration. Vi har ikke fået garanti for en forbedring af uddannelsesmulighederne for indvandrerne, ganske enkelt fordi der ikke er flere penge i lovgivningen.

Endelig vender vi os imod lovforslaget på grund af den foreslåede administration. I lovforslaget er der lagt op til en bemyndigelse til undervisningsministeren, en bemyndigelse, som kan delegeres til ministeriets direktorater. Samtidig kan ministeren fastsætte regler om, at klager over afgørelser ikke kan indbringes for ministeren. Dette betyder i realiteten, at demokratiske principper sættes fuldstændig ud af kraft, og vi kan faktisk dårligt forestille os, at dette høje ting efter en nærmere overvejelse kan være enig i denne udvikling.

Socialdemokratiet har noteret sig, at finansministeren under et samråd har tilkendegivet, at det er hans agt at drøfte udformningen af lønvilkårene med de forhandlingsberettigede lærerorganisationer, og det finder vi positivt; vi finder det i øvrigt også positivt, at arbejdsgiverfunktionen flyttes fra undervisningsministeriet til finansministeriet.

Vi finder det ligeledes vigtigt, at amtskommunerne inddrager en bred kreds af private initiativtagere i arbejdet, og dette har undervisningsministeren over for udvalget tilkendegivet at ville følge meget nøje, men ærligt talt tror vi ikke på, at ministeren i det lange løb kan følge alle de sager op, hvor amterne ikke vil leve op til kravet om at inddrage en bred kreds af initiativtagere og dermed sikre folkeoplysningens traditioner.

Socialdemokratiet kan altså ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse, og som sagt indledningsvis vil vi gerne have udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

VS er ikke betænkingsberettiget i uddannelsesudvalget, og jeg skal derfor blot kort

[Elisabeth Bruun Olesen]

sige, at vi er meget enige i det betænkningssbidrag, som socialdemokratiet og SF har skrevet. Især er vi enige i slutningen. Vi ønsker, at undervisningen af voksne indvandrere skal gøres bedre. Det siger vi alle sammen, men hvis den skal gøres bedre, skal løn- og ansættelsesforholdene for underviserne også gøres bedre.

Vi mener i VS, at det er forkert, at finansministeren ensidigt kan fastsætte lønningerne. Vi mener, at der burde være en aftaleret på området, men vi er altså enige i betænkningssbidraget fra SF og socialdemokratiet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-12

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Anden behandling af lovforslag nr. L 188:

Forslag til lov om Statens Uddannelsesstøtte.

(Fremsat 19/2 86. Første behandling 20/3 86. Betænkning 20/5 86. Ændringsforslag af 23/5 86 uden for betænkningen af Elisabeth Bruun Olesen (VS)).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Elisabeth Bruun Olesen (VS) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Til § 14

Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. Tilbagebetalingen af statslån og statsgaranterede lån, inklusive pristalsregulering, skal ske, når indkomsten overstiger den højeste sats for arbejdsløshedsdagpenge. Tilbagebetalingen skal udgøre halvdelen af det beløb, hvormed indkomsten overstiger dette beløb. Tilbagebetaling kan ikke kræves i mere end 10 år. Dette gælder dog kun, såfremt lånmotageren i de 10 år har været skattepligtig her i landet og har haft beskæftigelse eller modtaget dagpenge på fuldtidsbasis.«

Bemærkninger

Mange står i dag efter endt studietid med en umenneskeligt hård tilbagebetalingsbyrde. Dette vil regeringens forslag til uddannelsesstøtte ikke ændre på. Venstresocialisterne ønsker derfor med sit ændringsforslag at sikre, at ingen får resten af deres liv forpestet af en umenneskelig tilbagebetalingsbyrde.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Erling Olsen (S):

I efteråret spurgte vi fra socialdemokratiet undervisningsministeren, om han ville optage forhandlinger med bankernes og sparekassernes organisationer for at sikre, at studielån blev ydet til laveste udlånsrente. Ministeren sagde nej og sagde, at han i stedet ville indføre en regel om favørrente. Denne regel glider nu ud, og i stedet optages forhandlingerne med bankernes og sparekassernes organisationer. Fint. Det kan vi kun være glade for.

Den anden ting er, at vi rejste problemet om renten i Hypotekbanken. Ministeren mente dengang ikke, der kunne gøres noget ved det. Nu sættes den ned. Fint. Det stemmer vi for.

Så er der et ændringsforslag fra VS om at indføre en del af vores uddannelseslønsforslag her, nemlig i forbindelse med gældssanering. Det virker umiddelbart tiltalende for os. Når vi alligevel ikke kan støtte det, skyldes det, at da der ikke er skattefradrag for disse ydelser, bliver den samlede marginalskat for stor, og omvendt, hvis man fik den skattefrihed ind, ville der komme til at mangle gan-